No. 272 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 14 November

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den November.

De Moniteur vermeldt heden bij eene telegraphische depeche, van den maritimen chef van Toulon aan den minister van marine, dat de hertog *van Orleans* in den avond van den 9den, aan boord van de stoomboot *Phare*, te Toulon in welstand aangekomen is, en zich onmiddellijk naar het Lazaret begeven heeft. — Men had vernomen dat de prins, zoo als aangekondigd was, te Marseille, waar groote toebereidselen voor zijne ontvangst gemaakt waren, zou ontschepen en aldaar eenige dagen verblijven, gelijk ook in de verdere voorname plaatsen op de terugreis naar Parijs. Men verneemt thans dat de hertog van reisplan veranderd is op de ontvangst van depeches uit Algiers, waarin op zijne onverwijlde terugkomst werd aangedrongen.

Het half-ministerieel blad, *le Moniteur Parisien*, behelst andermaal een artikel over de sterfte van de troepen in Afrika, waarin het verzekert dat uit de officiele staten blijkt, dat de sterfte van 1 januarij 1838 tot 1 augustus 1839, beneden het veertiende gedeelte van het effectief der troepen gebleven is. Van den 1sten augustus af, het tijdstip dat de ziekten meer toegenomen zijn, had de sterfte in de hospitalen van Constantine (van de overige had men nog geen rapport) in de maand augustus bedragen omtrent een vier en twintigste van het middelbaar getal der zieken, in september het een achttiende, in de eerste helft van october het vier en twintigste. Ofschoon het ministerieel blad erkennen moet dat deze resultaten treurig genoeg zijn, tracht het den nadeeligen indruk te verzachten, met op te merken, dat de verhouding in de vorige fransche kolonien der Antillen, altijd veel ongunstiger was.

— De spaansche gezant, markies *van Miraflores*, heeft in een bijzonder gehoor den koning een tweetal brieven der koningin-regentes overhandigd, in antwoord op de brieven van opontbod des hertogs *van Fezensac* en op de geloofsbrieven van den heer *de Rumigny*.

— Verscheidene commissarissen van policie hebben dezen morgen bij de wapensmeden der hoofdstad de vuurwapenen in beslag genomen, die nog, tegen het herhaald verbod aan, met sloten waren voorzien.

— De eerste secretaris der russische legatie, de graaf *Medem*, die thans de zaken van het gezantschap waarneemt, heeft heden bij den maarschalk *Soult* weder eene lange conferentie gehad.

— De heer *Blanqui ainé* maakt thans zijn verslag gereed over den uitslag zijner zending in Afrika, hem van wege de Akademie opgedragen.

— Volgens brieven uit Toulon, van den 7den, heeft men aldaar met de jongste brieven uit den Levant, door de korvet *la Favorite* aangebragt, vernomen, dat het fregat *Belle Poule*, hetwelk door den hertog *van Joinville* gekommandeerd wordt, van den admiraal *Lalande* het bevel bekomen heeft, om de kusten van Sijrie te bezoeken, waarna het fregat naar Toulon zou terugkeeren, dewijl men dit fraaije vaartuig niet aan het gure jaargetijde wilde blootstellen, en tevens zu eene geschikte gelegenheid had, om den jeugdigen prins van een vervelend verblijf op het een of ander punt gedurende den winter te ontslaan.

— Uit Marseille schrijft men dat aldaar den 6den dezer aangekomen was, om zich naar Rome te begeven, de bekende legitimist en directeur van het tijdschrift *la Mode*, *Walsh*. Den vorigen dag had hij een bezoek gekregen van een commissaris van policie, die in last had, op een bevel van Parijs door den telegraaf overgemaakt, om zijne papieren te doorzoeken, doch deze had niets gevonden, en had hem dus moeten laten vertrekken. De komst van den hertog *van Bordeaux* te Rome, waarmede men thans de reis van den heer *Walsh* in verband brengt, zou het gouvernement eenige ongerustheid ingeboezemd hebben.

— Naar men zegt zullen de spaansche karlistische vlugtelingen, die weigeren om zich aan het gouvernement der koningin te onderwerpen, naar Corsika en naar Afrika gezonden worden. De prefect van Opper-Saone had reeds dit besluit aan de vlugtelingen in het depot van Vesoul bekend gemaakt.

— Het dagblad van Toulouse van den 8sten vermeldt in een naschrift, dat de graaf van Espagna in de rigting van de vallei van Aran gezien was.

— De berigten uit Madrid tot den 4den dezer houden, dat de ministeriele crisis nog voortduurde. De ministers hadden den heer *Calderon* geraadpleegd; deze was van gevoelen geweest, dat het kabinet algeheel moest gewijzigd worden, doch de ministers hadden dien raad verworpen; zij hadden toen pogingen aangewend, om met behulp van den heer *Silvela* een coalitie-ministerie daar te stellen, doch deze had zijn bijstand geweigerd, en de poging was mislukt. De oppositie zat intusschen niet stil. Men sprak van een ontwerp van adres aan de koningin, van wege de stedelijke regering en de provinciale deputatie van Madrid, waarin H. M. eerbiedig zou worden te kennen gegeven, dat zij geene belasting kon heffen, uithoofde dat de cortes nog geene enkele belastingswet gestemd hadden; dit voorbeeld zou zeker door andere provinciale deputatien gevolgd en het bestuur daardoor in moeijelijkheden gewikkeld worden die desselfs val wel moesten ten gevolge hebben. Het ministerie hield zich thans nog bijzonder staande door de gunstige rapporten die er van den hertog der Overwinning ontvangen werden.

Volgens een loopend gerucht zou de eerste minister *Perez de Castro*, wiens gezondheid zeer zwak is, willen aftreden en vervangen worden door den heer *Arrazola*; deze wijziging zou het ministerie echter weinig vastheid geven.

Het *Memorial Bordelais* deelt berigten uit Madrid van den 3den mede, volgens welke de koningin aan den markies *Miraflores* het presidentschap van den raad met de portefeuille van buitenlandsche zaken zou willen opdragen. De regtstreeksche berigten van den 4den spreken daarvan echter niet.

— Ter beurze waren heden (11 November) genoteerd: 5 pCt. 111; 3 pCt. 81,80; Nap. r. 103; Sp. Ardoin 28; Passive 7⅛; Rom. L. 101¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 10den November.

Uit Berlijn schrijft men van den 9den, dat Z. M. de koning na den afloop van het derde eeuwfeest der hervorming een kabinetsschrijven aan de regering der stad gezonden heeft, waarbij de koning zijnen opregten dank betuigt voor de toezending van den gedenkpenning, welke ter gedachtenis van dat feest door de stedelijke overheid aan Z. M. aangeboden was, met bijvoeging van den wensch, » dat het den Almagtige behage, dat de viering van dit gewigtige feest moge bijdragen, om de Evangelische gezindheden en den Evangelischen wandel te bevestigen en te versterken. » Te gelijk heeft de koning aan den burgemeester en de verdere stedelijke overheden eenen beker ten geschenke gezonden, welke met de beeldtenis van den eersten Protestantschen keurvorst *Joachem II*, en met die van Z. M. prijkt, en die daarenboven versierd is met eene voorstelling van de landing des Zweedschen konings *Gustaaf Adolf*, op Duitschen bodem, met het eerst gebed, door dien vorst, op Duitschen grond gedaan, en met het nabij Lutzen voor dien monarch opgerigte gedenkteeken.

— Het bekende, centrale comité der kerkelijke partij in het kanton Zurich heeft dezer dagen bekend gemaakt, dat hetzelve besloten heeft, zich nog niet te ontbinden, maar zijne zittingen slechts te schorsen, tot dat de groote raad de verlangde bepalingen zal gemaakt hebben ter bescherming van de godsdienst. Tevens zijn de district-commissien door hetzelve gelast, om intusschen de zamenkomsten in de afzonderlijke gemeenten weder te doen beginnen, ter bevordering van het gemelde doel. Ofschoon derhalve het genoemde comité welks voortdurende invloed op het onlangs gevestigde bestuur aan de partij der radicalen aanleiding tot hevige klagten geeft, zich voor

het oogenblik van den voorgrond terug trekt, schijnt de partij, die hetzelve vertegenwoordigt, even werkzaam als te voren te zullen blijven.

— Triest en Venetie wedijveren in pogingen om hunnen handel te doen herleven. Triest is in weinige jaren buitengemeen opgekomen, vooral door de wijze maatregelen des regering, die de stad tot vrijhaven verklaarde, op alle wijze begunstigst en krachtigen onderstand biedt aan goed gegronde maatschappelijke ondernemingen. Venetie geniet in den laatsten tijd soortgelijke bevordering zijner belangen. Wel is waar zal het den ouden bloei nooit meer bereiken; deze was een gevolg van de heerschappij zijns toenmaligen zeehandels; maar de stilte, welke zoo lang over zijne kanalen en zijne laguna's hing, begint voor levendige handelsbedrijvigheid te wijken. De spoorweg door Lombardije, van Milaan tot in zijn midden, het stoombootverkeer met Frankrijk, Neder-Italie en den Levant dragen daartoe veel bij. Thans vormt zich ook eene Venetiaansche handelmaatschappij, goedgekeurd bij een besluit der regering van 11 Mei 1839, met het doel om regtstreekschen in- en uitvoer-handel voor eigene rekening, door middel van eigen en vreemde schepen, benevens iedere andere door de directie doelmatig geachte handels operatie te drijven. Haar kapitaal zal uit 5 millioen gulden conventions-munt of 25 millioen lire bestaan; de aandeelen zijn van 500 gulden en geven 4 pCt. interest; de termijn is 30 jaren.

— In eenen door het dagblad van Augsburg medegedeelden brief uit Konstantinopel, van den 20sten October, welke voor het overige geen nieuws van eenig belang omtrent de Oostersche zaak bevat, komt het volgende voor: „ Lord *Ponsonby* heeft gezworen, *Mehemed*-ali te grond te helpen. Nooit vergeeft hij hem twee misdrijven, te weten: dat hij het leger van *Hafiz*-pacha, voor welks overwinning de genoemde gezant hier en te Londen had ingestaan, heeft verslagen, en 2°. dat hij in geheime verstandhouding staat met Rusland. Gelijk de overwinning van het leger des Sultans, tot aan den slag bij Nezib, door lord *Ponsonby* eene uitgemaakte zaak was, waaromtrent hij geene tegenspraak duldde, zoo staat het steeds bij hem vast, dat *Mehemed*-ali door Rusland betaald wordt. Hoe meer men tracht aan te toonen dat deze stelling van alle waarschijnlijkheid en van alle bewijs ontbloot is, des te meer versterkt hij zich in zijne meening, welke ontegenwijfeld, gelijk de vroegere dwaling, hare vruchten zal dragen. Het is duidelijk, dat alles zamenloopt, om *Mehemed*-ali te begunstigen, om denzelven zijne onafhankelijkheid te doen verwerven, en om het Turksche Rijk te grond te helpen. Het is werkelijk te duchten, dat *Mehemed*, tegen wiens buitensporige heerschzucht de Mogendheden zich wapenen, eindelijk zijn geduld verliezen en zich onafhankelijk verklaren zal, om zich op deze wijs van allen verderen tegenstand te ontslaan. Maar laat ons ook hopen, dat het Turksche Rijk hem meer dan eenige der beschermende Mogendheden ter harte zal gaan, meer ook dan onzen bewindvoerder alhier, die gaarne twee Russische schildwachten voor de kamer van zijnen Sultan en meester geplaatst zou zien."

— Brieven uit Athene melden, dat de minister van finantien, de heer *Spaniolakis*, onverwacht was ontslagen, hetgeen aan den invloed der Beijersche partij werd toegeschreven, met wier inzigten hij zich nooit heeft kunnen vereenigen. De Koning had zijnen naamdag niet in de hoofdstad gevierd, dewijl het gerucht verspreid was, dat op dien dag een opstand moest uitbreken. Alles was echter rustig gebleven.

BELGIE.

BRUSSEL, den 12den November.

Heden worden de beide wetgevende kamers geopend, zonder koninklijke aanspraak, aangezien de koning nog afwezend is.

— *l'Indépendant* verzekert dat een der eerste ontwerpen die aan de kamers zal worden aangeboden, bestaan zal in eene wet op de granen. Men zou daarbij den uitvoer van de tarwe, de rogge, de aardappelen en van het meel onvoorwaardelijk verbieden, zonder acht te geven op het verschil van prijs 't welk tusschentijds kan plaats hebben.

— De beambten der justitie hebben ook eene huiszoeking gedaan bij den graaf *Duchatel*, gewezen aide-de-camp van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, op deszelfs buitengoed nabij Doornik, doch zonder eenig gevolg.

— De *Messager de Gand* beantwoordt volgenderwijs het artikel van den *Indépendant*:

„ De orangisten te beschuldigen dat zij in 't geheim zamenspannen is ongerijmd. Nooit heeft een staatkundig gevoelen zich openlijker getoond dan het onze; al wat wij denken, zeggen wij overluid in de dagbladen die onze zaak verdedigen; al wat wij verlangen, verklaren wij zonder omwegen, zonder achterhouding, zonder schroomvallige verschooning.

„ De revolutie is de schande en het verderf van Belgie; wij willen haar wel verstikken met alles wat zij voortgebragt heeft; ziedaar hetgeen de orangistische pers niet opgehouden heeft met luider stem te roepen. Wij spannen zamen, zoo gij wilt, maar 't is op de daken; wij verklaren ons zoo duidelijk in onze bladen, dat ons verder niets meer te doen of te zeggen valt.

„ De onderzoekingen aan het bureau van den *Messager*, bij den eigenaar en een der redacteurs van het dagblad, hebben niet tot het in beslag nemen van een enkel papier geleid; bij den heer *Metdepenningen* heeft men slechts eenige brieven in beslag genomen uit Frankrijk geschreven, en waarin zekere gesprekken op zekere plaatsen, met opzigt tot *Leopold* gehouden, werden herhaald; gesprekken die men wel zorgen zal dat geheim blijven, in plaats van dezelve tot grondslag van een komplot te maken. Tot heden heeft men niets gevonden dat naar daadzaken van een enkel komplot gelijkt."

— De Nederlandsche minister, de heer *Falck*, heeft een nieuwen aanval van jicht bekomen die hem noodzaakt het bed te houden.

— Men zegt thans dat de koning den 14 uit Duitschland terug zal zijn.

— Den 9den is op zijn buitengoed nabij Mons overleden, in den ouderdom van 95 jaren, de hertog *van Havre* en *van Croy*, grande van Spanje van de eerste klasse, ridder van de orde van het gulden vlies, grootkruis van de orde van *St. Louis* en van *Karel III* van Spanje.

— Blijkens een algemeenen staat van den belgischen handel over 1837 heeft de algemeene invoer in dat jaar bedragen voor eene waarde van 223,079,800 fr. (in 1836 was dezelve 208,997,732 fr.); de geheele uitvoer heeft bedragen 155,274,853 fr. (in 1836, 165,542,855 fr.); de uitvoer der belgische producten bedroeg in 1837, 129,[illegible] fr. (in 1836 144,812,152 fr.) De aanzienlijke verminderde uitvoer der belgische producten in het jaar 1837 (15 millioen fr. bedragende) betreft voornamelijk de wollen stoffen, de linnens, de suiker, de chicorijwortels. In 1837 kwamen 2025 schepen in de belgische havens binnen (waarvan 564 belgische vaartuigen); in 1836 was het getal 1,827, waarvan 498 belgische; in 1837 voeren de belgische havens uit 1,994 schepen, waarvan 554 belgische; in 1836, 1,866, waarvan 521 belgische schepen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den November.

De aangekondigde zitting der Staten-Generaal werd gisteren, ten twee ure geopend. Na de lezing en goedkeuring der notulen, deelde de voorzitter mede, dat de heeren *Fretz* en *van Dam van Isselt* schriftelijk hebben doen weten, door ongesteldheid verhinderd te zijn de vergadering bij te wonen.

De commissie, belast geweest om aan Z. M. de lijst der kandidaten voor een lid der rekenkamer aan te bieden, doet, bij monde van den heer *van Tuyll van Heeze*, verslag nopens hare werkzaamheden. Die commissie heeft zich Zaturdag ll. naar het Paleis begeven, is aldaar met de gewone plegtigheden ontvangen en heeft aan den Koning gemelde lijst overhandigd. Z. M. heeft daarop geantwoord, dat Hoogstdezelve zich dadelijk met het doen eener keuze zou bezig houden.

Wordt voorgelezen een Koninklijk besluit, van den 10den dezer, waarbij de heer *J. P. van Mansvelt* tot lid der algemeene rekenkamer wordt benoemd. Aangenomen voor kennisgeving.

Is ingekomen, tot informatie der Staten-Generaal, eene lijst van dispensatien door den Koning verleend, gedurende de afwezigheid van Hun Edel Mog. Die dispensatien betreffen het Burgerlijk Wetboek en de zamenstelling der regterlijke magt. — Die lijst zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Voorts zijn ingekomen twee adressen, als:

1°. van *Hubertus van den Heuvell*, betrekkelijk de herziening der grondwet en 2°. van *C. van der Tuuk*, betrekkelijk de geldmiddelen.

Beide worden naar de commissie voor de verzoekschriften verzonden.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, ging de vergadering uiteen, tot Maandag den 2den December, des middags ten 2 ure.

— De processen-verbaal van de beraadslagingen der afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nopens de begrootings-wetten voor 1840, zullen nog in den loop dezer week aan de leden worden rondgedeeld. Men verzekert, dat, ten aanzien der begrooting van uitgaven, vele leden met leedwezen bespeurd hebben, de verhoogingen, voor welke sommige hoofdstukken zijn vatbaar gesteld, en inzonderheid, die betrekkelijk de pensioenen en wachtgelden. Ook de geraamde som van *f* 14,191,500 voor het X. hoofdstuk, het departement van Oorlog, uitgetrokken, is aan velen te hoog, en buiten verhouding met de Staats-inkomsten voorgekomen; vooral uithoofde, volgens hunne meening, de uitgaven niet kunnen worden bestreden, zonder de aanzienlijke som van ruim elf millioen uit de Oost-Indische kas, welke zij gelooven, dat bezwaarlijk op den duur als eene vaste baat kan worden aangemerkt. Omtrent den inkoop en de aflossing van schuld voor het volgend jaar, zouden vele leden zich niet hebben kunnen vereenigen, omdat voor alsnog geen wets-ontwerp dienaangaande is aangeboden, terwijl ook bij deze aangelegenheid op nadere opheldering nopens den toestand van het Amortisatie-Syndicaat zou zijn aangedrongen.

— De *Staats-Courant* bevat heden een besluit van den 5den November 1839, houdende de nadere bepalingen omtrent de goederen aan accijns of regten onderhevig, aanwezig in de weder in bezit genomene gedeelten van Limburg, en in Maastricht, en in den strategischen kring dier vesting.

— In plaats van den heer *A. H. Daey*, eervol ontslagen, is benoemd, tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Zwijndrecht c. a., *D. Hordijk*, thans te Dirksland; te Dirksland, *J. L. Jannette*, thans te Ravenstein; te Ravenstein, *P. A. de Bordes*, thans te Linschoten, en te Linschoten, *H. G. H. Jordens*, surnumerair der domeinen te Zevenbergen.

— Door Zijne Majesteit is aan den heer *A. van den Heuvel*, te Maartensdijk, vergunning verleend tot het bestraten, volgens de bewerking van *Mac-Adam*, van den weg van Utrecht tot Schalkwijk, en tot het openen eener geldleening van *f* 65,000, ter bestrijding der daartoe vereischte kosten.

— Z. M. heeft een octrooi voor den tijd van vijf jaren verleend aan *H. D. Slot*, te Amsterdam, op de uitvinding, om allerlei soort van borstels en schuijers te vervaardigen van baleín, het zij alleen, het zij vermengd met haar, waarvan hij verklaard heeft, de uitvinder te zijn.

— Z. K. H. de prins *George* van Cambridge, die ll. Zondag te 's Hage gekomen is, heeft Maandag ll., na zijne hulde aan Z. M. den Koning gebragt te hebben, de merkwaardigheden der residentie bezigtigd. — Gisteren avond was er bal en souper bij Z. K. H. den Prins *van Oranje*, waarop de leden van het koninklijk geslacht, de Groothertog *van Saxen-Weimar*, de Prins *George* van Cambridge en voorts een aantal aanzienlijke personen genoodigd waren. De laatstgenoemde Prins zou in den afgeloopen nacht de reis naar Londen voortzetten.

Te 's Hage wordt uit Londen verwacht de Prins *Eduard* van Saxen-Weimar, die zich een geruimen tijd in Engeland opgehouden heeft.

— Naar men verneemt, wordt er aan het in dienst brengen eener stoomboot van Rotterdam naar Heusden gedacht, die dagelijks heen en weder zou varen: des morgens ten zeven ure van Heusden, en des middags ten een ure van Rotterdam, waarmede dan waarschijnlijk eene diligence-dienst van Tilburg over Waalwijk naar Heusden zou worden in verband gebragt. Eene dergelijke onderneming zou voor dit gewest van groot nut zijn.

— Laatstleden Woensdag is in de gemeente Oud-Beijerland in de schuur van den eigenaar *W. Hoogwerf*, welke met vlas, lijnzaad, rogge en stroo geheel gevuld was, door een geheel onbekende oorzaak brand ontstaan, welke zoo spoedig toenam, dat met moeite de belendende gebouwen konden gered worden en de schuur met al wat hij bevatte een prooi der vlammen werd.

— Zondag avond, omstreeks half negen ure, is in het Kluizenaarspad, even buiten de stad Dordrecht, doch op Dubbeldamschen grond, in den korenmolen *de Zouw* brand ontstaan, die zoo snel en hevig voortgreep, dat, alvorens krachtdadige hulp kon toegebragt worden, de geheele molen in volle vlam geraakte en daarna in de asch gelegd werd; het belendende huis is behouden gebleven en slechts weinig beschadigd.

— Uit Middelburg wordt van den 11den dezer geschreven:

„In den avond van ll. Vrijdag is te Oud-Vosmeer, eiland Tholen, eene schuur, toebehoorende aan *J. Schillemans c. s.*, met al wat zich daarin bevond, door brand vernield, hebbende de dadelijk aangebragte hulp der brandspuiten dier gemeente en van Poortvliet alleen kunnen dienen om de nabij gelegene panden en goederen aan *D. J. Ampt* en *H. Brand* behoorende, te behouden. De oorzaak van den brand is onbekend. De schuur had eene waarde van vlas en granen, dat zich in dezelve bevond, was voor brandschade verzekerd."

HERZIENING DER GRONDWET.

In een werkje voor eenigen tijd het onlangs uitgegeven, gevoelen van den heer Corver Hooft, over de herziening der grondwet onderzoekende, een daarin bespeurden, dat deze heer, die vroeger ook de vergadering der Staten-Generaal heeft gepresideerd, eene reeks van vragen ter beantwoording voorstelde aan zijne medeleden van de Tweede Kamer, of het dienstbaar, hem ons opgekomen, of die vaststelling ... der Staten-Generaal overeenstemde met de bedoelingen en regten der regering, met dien verstande dat de regering ... te geven, omtrent ... met de Staten-Generaal ... daar te stellen, zonder ... de inkrimping van hare magt te hebben voorgesteld ... de sedert gehouden troonrede en de verklaring omtrent het hertogdom Limburg, hebben ons tot een ander gevoelen doen overhellen. Er zijn in dit voorstel van den heer Corver Hooft verscheidene gezigtspunten, die wij met hem eveneens beschouwen, als daar is, de ontwikkeling van het regt, verstand van art. 31 der grondwet. Wij hebben er echter nooit iets anders uit gelezen, dan dat, de tegenwoordige Koning eenmaal kiezende een vast inkomen van vijf ton gouds uit grondrenten, de suppletie met een millioen zoowel voor Hoogstdenzelven als voor de erfgenamen des troons, onherroepelijk vastgesteld werd. Ook de ontwikkeling van Artikel 39, wat door *aanzienlijke inboorlingen* moet verstaan worden en of hun beheer naar het burgerlijk regt over personen en goederen gaat; terwijl de eigenlijke voogdij voor wat de regering betreft, aan de leden van het Koninklijke Huis zou verblijven, is niet overbodig te achten. Omtrent het kiesregt en de verkiesbaarheid tot leden der Staten-Generaal, zijn wij het echter geenszins ééns met den geëerden schrijver; en zijn Ed. zal wel in de vergadering zelve daaromtrent geenen bijval vinden. Hoe! het kiesregt zou zoodanig moeten beperkt worden, dat een kiezer altijd uit den boezem van het kollegie een lid zond naar den Stedelijken Raad, deze een naar de Prov. Staten; en deze uit hun midden eenen afgevaardigden naar de Staten-Generaal! Dan zou de geringheid van het aandeel dat de ingezetenen hebben in de regeling hunner hoogste aangelegenheden nog onbeduidender worden. Want, men lette wel op: de schrijver stelt niet voor, om in dat geval te bepalen, dat door de keuze tot lid van den Stedelijken Raad of der Prov. Staten, de kiezer en het raadslid ophoudt deel uit te maken van het kies-kollegie en van den Stedelijken Raad! Het is een zeer groot gebrek reeds, dat de Stedelijke Raden niet, evenals Burgemeesters de Wethouders, aftreden op bepaalden tijd; en dat zij *tegelijk* leden kunnen zijn van een kies-kollegie, stedelijken Raad en der Prov. Staten; eene opeenstapeling van betrekkingen, die geenszins wenschelijk voor den Staat kan geacht worden. Maar met dat voorstel des Heeren Corver Hooft, worden dan virtueel de leden der regterlijke magt uitgesloten van het lidmaatschap der Staten-Generaal; een beginsel dat men wel bij de discussie der wet van April 1835 heeft te berde gebragt, maar dat door de Regering gewraakt is, op grond vooral dat men daardoor eene reeks van verdienstelijke mannen zou uitsluiten, die door hunnen stand en hunne kunde tot daartoe die hooge staatsvergadering tot eer hadden verstrekt, en wij kunnen er bijvoegen, waaraan de natie de opstelling en de grondigste descussie harer wetboeken heeft te danken. Wij deelen echter in het gevoelen des schrijvers, ten opzigte van het bedenkelijke, om de Eerste Kamer der Staten-Generaal, zoo als zij nu is zamengesteld, bij te behouden; wij verheugen ons dat de heer Corver-Hooft zelf het overbodige dier Kamer in onze huishouding voor het vervolg erkent, en derzelver afschaffing voorstaat. Geheel ondoelmatig vinden wij ook het voorstel niet, om de wijze van beraadslaging te doen vervangen, door een rapport van commissarissen; maar wij willen daarom toch de deliberatien en discussien niet afgeschaft zien. Het zou ons niet ondienstig voorkomen, dat het rapport der commissie den arbeid in de afdeelingen voorafging, dan trof de voorlichting van deskundigen beter doel; en de openbare beraadslaging zou dan geen tooneelen zoo als er in Frankrijk voorvallen, behoeven op te leveren. Wat door den schrijver omtrent de wijze van vaststelling der begrooting wordt aangegeven laat zich wel aanbevelen, en wij gelooven niet, dat bij het reeds in de grondwet van 1814 aangenomen beginsel van splitsing, de regering zwarigheid zou maken om op dien voet dat onderwerp ten algemeenen nutte te regelen. Dat er, ten gevolge van de bij de wet vastgestelde betrekkingen van den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad, voorzieningen moeten gemaakt worden, omtrent het regt van initiatief ter vervolging van hooge staats-ambtenaren, spreekt van zelf; jammer dat Zijn Ed. ook niet over de wijze van herziening der regterlijke ambtenaren zijn gevoelen heeft uitgebragt. Hiermede mogen wij dit overzigt besluiten, waarin de voornaamste punten door ons vlugtig overwogen zijn.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Frankrijk. — Van alle zijden worden thans verbeteringen en vervolmakingen van Daguerre 's uitvinding aangekondigd; zoo wordt uit *Göttingen* gemeld, dat zeker Dr. Hertz, die sedert twee jaren aan de hoogeschool aldaar in de natuur- en scheikunde doceert, een middel heeft uitgevonden, om de overgebragte voorwerpen op de metaalplaten zulk een vastheid te geven, dat zij niet slechts door water niet meer af te wisschen zijn, maar zich zoo zeer met de oppervlakte der plaat verbinden, dat zij niet dan met het afnemen van de oppervlakte der plaat zelve verdwijnen; ook had de heer Hertz een middel gevonden om kleuren aan de voorwerpen te geven. — De heer Daguerre zelf heeft in de zitting der parijsche akademie van Wetenschappen van den 2 Maart ll., eene nieuwe verbetering van zijne photogenische bewerking medegedeeld; hij polijst thans namelijk, zijne platen met dusgenoemde venetiaansche tripoli, in plaats van met puimsteen; het polijsten behoeft daardoor niet herhaald te geschieden, en de platen zijn nu zoo mogelijk nog zuiverder. — De belgische bladen spreken van een nieuw kunstmiddel, door een den heer Bartel, uit *Berlijn*, en die te *Luik* in de medicijnen studeert, uitgedacht; door dit middel zou men in weinige minuten tijds van koperplaten, teekeningen en geschriften, zuivere copijen bekomen, hij bediende zich daartoe van hellingraphisch papier, en van een werktuig, dat hij, naar zijnen naam, Bartelograph, genoemd heeft.

Nederlanden. — De tegenwoordige eigenaar van het verdienstelijke werk van wijlen den hoogleeraar Ph. W. van Heusde: *De socratische school of wijsbegeerte voor de negentiende eeuw*, waarvan de twee eerste deelen sedert eenigen tijd uitverkocht zijn, is

dien ten gevolge te rade geworden van hetzelve een herdruk te leveren. Deze tweede druk zal, even als de eerste, uit vier deelen in 8vo bestaan, met eene duidelijke letter op velijn-drukmediaan gedrukt worden en voor inteekeningsprijs à ƒ 2,50 per deel verkrijgbaar zijn. — De boekhandelaar J. Oomkens, te *Groningen* heeft een berigt van inteekening verpreid op een plaatwerk, getiteld *Natuurlijke Historie der zoogdieren*, met meer dan 250 afbeeldingen in 4to, op 84 gekleurde platen in gr. 4to, uit te geven in 10 maandelijksche afleveringen met beschrijvenden tekst, ieder à ƒ 1,25. Deze nuttige onderneming, die zich van zelve aanprijst, vooral bij jonge lieden tot opwekking van hunnen lust ter verkrijging van meerdere kennis in eene der voornaamste vakken van natuurlijke historie, is eene navolging van een gedeelte der in *Duitschland* met veel goedkeuring ontvangen *Naturgeschichte in Bildern* van Dr. F. Strack. — Onder de nieuwe werken, waarvan dezer dagen te *Parijs* de inteekening opengesteld is, behoort *l'Europe pendant le consulat et l'empire de Napoleon, ouvrage écrit sur les documents des principaux cabinets de l'Europe*, van welk werk de schrijver uit zijn de heer Capefigue. Dit werk zal in 10 deelen bestaan, uit te geven in 5 afleveringen; ieder à 15 fr., waarvan de eerste met het begin dezer maand zou verschijnen. — De hoogleeraar in de geschiedenis aan het collegie Stanislaus te *Parijs*, Th. Burette zal eene *Histoire de France illustrée* uitgegeven; aanvang nemende van de vestiging der Franken in *Gallia* en gaande tot de omwenteling van 1830, in 2 groot octavo-boekdeelen of 160 livraisons, ieder à 25 cent. — Het beroemde werk van Ducange, *Glossarium mediae et infimae latinitatis*, wordt tegenwoordig te *Parijs* door de gebroeders Didot in zes dikke 4to boekdeelen op nieuw uitgegeven. 15 of 16 bladen druks zijn reeds gedrukt en de eerste aflevering zal tegen het einde van het jaar verschijnen. — Van sir Thomas Moore is, als aanhangsel van de tweede uitgave van zijn *Epicurean*, een nieuw dichtstuk *Alciphron* geheeten, verschenen; zijnde, naar in de inleiding gezegd wordt, eene poëtische behandeling van hetzelfde onderwerp dat in de *Epicurean* in prosa wordt behandeld. Alciphron is de naam van den bekenden griekschen sophist en romanschrijver, een navolger van Lucianus, en van wien eene verzameling van gefingeerde brieven tot ons gekomen is. In de engelsche dagbladen wordt het gedicht hoogelijk geroemd.

De AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (12 *November*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 50 dertien zest., elf zest., ⅜; dito 5 pCt. 98⅜, 97¾; Kansb. 23¹⁵⁄₁₆, zeven zest.; Am. Synd. 4½ pCt. 91¾; Handelm. 160¼, ⅝, ½, 0. Indie 5 pCt. 94⅞; Ardoins 26⅞; Oude Russen 103 drie achtste, ¼; Peruan. 12⅞.

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

PUBLIEKE AANBESTEDING VAN

SPIT- EN AARDEWERKEN,

MITSGADERS:

LEVERANTIE EN AANVOER VAN

STRAATMEST,

in de Domeiniale Bosschen en Plantaadjen.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe geauthoriseerd, zal op Maandag den 18. November 1839, 's morgens precies om 10 ure, in de Herberg van JAN VAN ALPHEN, in *den Zandberg*, buiten de Ginnekenpoort, onder *Teteringen*, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Aanbesteden, te weten:

In het Liesbosch onder 's Princenhage.

1e. Perceel. Het OMSPITTEN van 4 Bunders, 84 Roeden, 33 Ellen, GROND, in het Perk het *Kaaijengat*, met het maken van GRUPPEN en SLOOTEN.

2e. — Het LEVEREN binnen de Stad *Breda* of op de *Leur* van 305 kubiek Ellen STRAATMEST.

3e. — Het AANVOEREN van gemelde STRAATMEST, met het bijrijden van eene gelijke hoeveelheid VLAGGEN of SLOOTAARDE.

In het Mastbosch onder 's Princenhage en Ginneken.

1e. Perceel. Het OMSPITTEN van 1,09 Roeden GROND, nevens de Dreef naar *Meersel*.

In het Vlieghoutschbosch onder Ginneken en Gilze.

1e. Perceel. Het OMSPITTEN van 1,72,71 Ellen GROND, in het Perk *de Geeren* of *Vossendreef*, in het *St. Annabosch*, mitsgaders een gedeelte der *Valkenbergsche-* en *Broekdreven*, het gerooid *Jan Klaassen-bosch*, en voorts *'s Heeren-* en *Klein Lijndonks-boschje* te *Bavel*, in alles te zamen groot 4,86,41 Ellen, met het maken van GRUPPEN en SLOOTEN.

2e. Perceel. Het LEVEREN binnen de Stad *Breda*, of buiten de *Waterpoort* aldaar van 405 kubiek Ellen STRAATMEST, als 55 Ellen voor het *Mastbosch*, en 350 Ellen voor het *Ulvenhoutschbosch*.

3e. — Het AANVOEREN van gemelde STRAATMEST, met het bijrijden van eene gelijke hoeveelheid VLAGGEN of SLOOTAARDE.

De Konditien van Aanbesteding liggen ter lezing, zoo ten Kantore van den AGENT, als bij den Plantaadjemeester van het Domein A. H. VAN OPSTAL te *Ginneken*, bij wien ook nadere informatien en aanwijzingen te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.